

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-30

Diarienummer N050-0115/25

Handläggare

Jonas Birgersson

E-post: jonas.birgersson@ink.goteborg.se

Yttrande avseende motion av Patrik Höstmad (D) och Jonas Stenberg (D) om att utreda möjligheten att använda algoritmer/AI för att analysera alla Göteborgs Stads fakturor och leverantörsuppgifter

Förslag till beslut

Inköps- och upphandlingsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till pågående arbete i enlighet med motionens intentioner.

Sammanfattning

Inköps- och upphandlingsnämnden ska ta ställning till inkommen motion från Patrik Höstmad (D) och Jonas Stenberg (D) om att utreda möjligheten att använda algoritmer/AI för att analysera alla Göteborgs stads fakturor och leverantörsuppgifter.

Motionen föreslår att kommunstyrelsen och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samarbete utreda möjligheten att använda algoritmer/AI för att analysera alla Göteborgs Stads fakturor och leverantörsuppgifter i syfte att identifiera potentiella felaktigheter och oegentligheter samt besparingar.

I upprättat tjänsteutlåtande beskrivs ett pågående arbete med bäring på motionens intentioner. Förvaltningen bedömer att motionen bör avstyrkas med hänvisning till detta pågående arbete.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En utredning innebär kostnader och då bedöms det mer kostnadseffektivt att vara lyhörd för utveckling inom befintliga och kommande system, än att initiera nytt genom utredning.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Motionen

Ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden ska ta ställning till inkommen motion från Patrik Höstmad (D) och Jonas Stenberg (D) om att utreda möjligheten att använda algoritmer/AI för att analysera alla Göteborgs stads fakturor och leverantörsuppgifter.

Yttrandet ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 31 maj 2025.

Beskrivning av ärendet

Motionen

Motionen föreslår att kommunstyrelsen och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samarbete utreda möjligheten att använda algoritmer/AI för att analysera alla Göteborgs Stads fakturor och leverantörsuppgifter i syfte att identifiera potentiella felaktigheter och oegentligheter samt besparingar.

Motionen tar upp utvecklingen inom digitalisering samt hantering av stora datamängder och algoritmer/AI för analys och menar att det kan vara en användbar metod för att stärka Göteborgs Stads systematiska arbete med kontroll av fakturor och leverantörer. Det skulle därigenom kunna identifiera potentiella felaktigheter och oegentligheter samt möjliggöra besparingar.

Yttrandet

I Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling tydliggörs ansvarsfördelningen mellan nämnder och styrelser samt inköps- och upphandlingsnämnden. Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar för att tillhandahålla tjänster för att underlätta för stadens förvaltningar och bolag att kunna agera korrekt. Genom att tillhandahålla ändamålsenliga system och arbetssätt skapas dessa förutsättningar.

Det framgår av riktlinjen att nämnder och styrelser ansvarar för att säkra och stärka inköps- och beställarkompetensen samt att utveckla och förbättra inköpsmognaden i sina respektive förvaltningar och bolag samt att förvaltningar och bolag följer upp sina inköp, exempelvis med leverans- och fakturakontroll.

Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar i sin tur för att leda och driva stadens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med stadens verksamheter arbeta för att effektivisera inköpsprocessen samt att följa upp inköpsmognaden i staden och i samverkan med stadens verksamheter arbeta för att öka och förbättra den. Vidare ansvarar nämnden för att genom information och utbildning stödja stadens förvaltningar och bolag i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköp- och upphandlingsfrågor.

Arbete med att kontrollera fakturor och leverantörer i syfte att upptäcka potentiella felaktigheter och oegentligheter ligger hos beställande förvaltningar och bolag.

Motion är inriktad på en väsentlig fråga kring verktyg för att förhindra oegentligheter med välfärdsmedel. Det är av stor vikt att staden är med i den utveckling som sker.

I motionen framhålls exempelvis Jens Nylanders arbete. Detta arbete är baserat på en databas av information om offentlig sektors fakturor och inköp. Tillgången till data är en förutsättning för att använda AI-verktyg i på det sätt Jens Nylander gjort. Det arbete

inköps- och upphandlingsförvaltningen lagt ned för att skapa ett eget datalager för inköpsanalys, med bland annat stadens fakturor och övriga inköpsdata, ger mycket goda möjligheter för AI-analyser. Datalagret är unikt uppbyggt för Göteborgs Stad och vad förvaltningen känner till finns det få liknande lösningar bland andra offentliga organisationer. Därtill är datalagret i kontinuerlig utveckling och blir allt mer heltäckande.

Förvaltningens bedömning är att det mest effektiva sättet att hantera frågan om kontroll av fakturor och inköp, oavsett om det är genom AI eller genom andra metoder, är som en del av de digitala tjänster staden har. Det är först i andra hand staden bör se på sidolösningar. De digitala tjänster som är mest aktuella för detta är i första hand ”Stöd vid uppföljning av inköp” samt i andra hand ”Stöd vid inköp och beställning” och ”Stöd vid leverantörsfakturahantering”, där varje betalfil för samtliga leverantörsfakturer automatiskt kontrolleras mot offentliga register och varningslistor innan de godkänns för utbetalning.

I tjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp” sker för närvarande en ny upphandling av systemstöd. Dagens systemverktyg ger inte tillräckligt stöd för AI-analyser men det finns förutsättningar att den nya lösningen kan ge staden nya utökade möjligheter att integrera AI för att analysera dataunderlag på förbättrade sätt jämfört med nuvarande systemstöd.

I ett senare skede kommer även e-handels- och fakturahanteringssystemet att konkurrensutsättas. Användning av AI/algoritmer kommer vara ett perspektiv som beaktas i förstudien och dess efterföljande upphandling, i syfte att stärka kontrollen.

Om systemleverantörerna i ovanstående konkurrensutsättningar inte tillhandahåller systemverktyg som motsvarar förväntningarna på AI-analyser kommer andra sidolösningar behöva tas fram. Sannolikt krävs i det skedet en fortsatt utredning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar motionens syn på vikten av att använda AI i syfte att kontrollera och följa upp fakturor och inköp. Förvaltningen bedömer dock att det i nuläget inte behöver initieras en utredning. Mer effektivt är att fokusera på att i första hand invänta resultatet av den upphandling som sker av inköpsanalysverktyg samt att fortsätta utveckla stadens datalager.

Om marknaden inom inköpsanalysverktyg inte lever upp till förväntningarna på analyser via AI kommer andra lösningar behöva bedömas, vilket i det skedet kan komma kräva ytterligare utredning.

Förvaltningen bedömer av ovan nämnda anledning att motionen bör avstyrkas.

Jonas Birgersson
Enhetschef Strategi och analys

Henrik Karlsson
Förvaltningsdirektör

